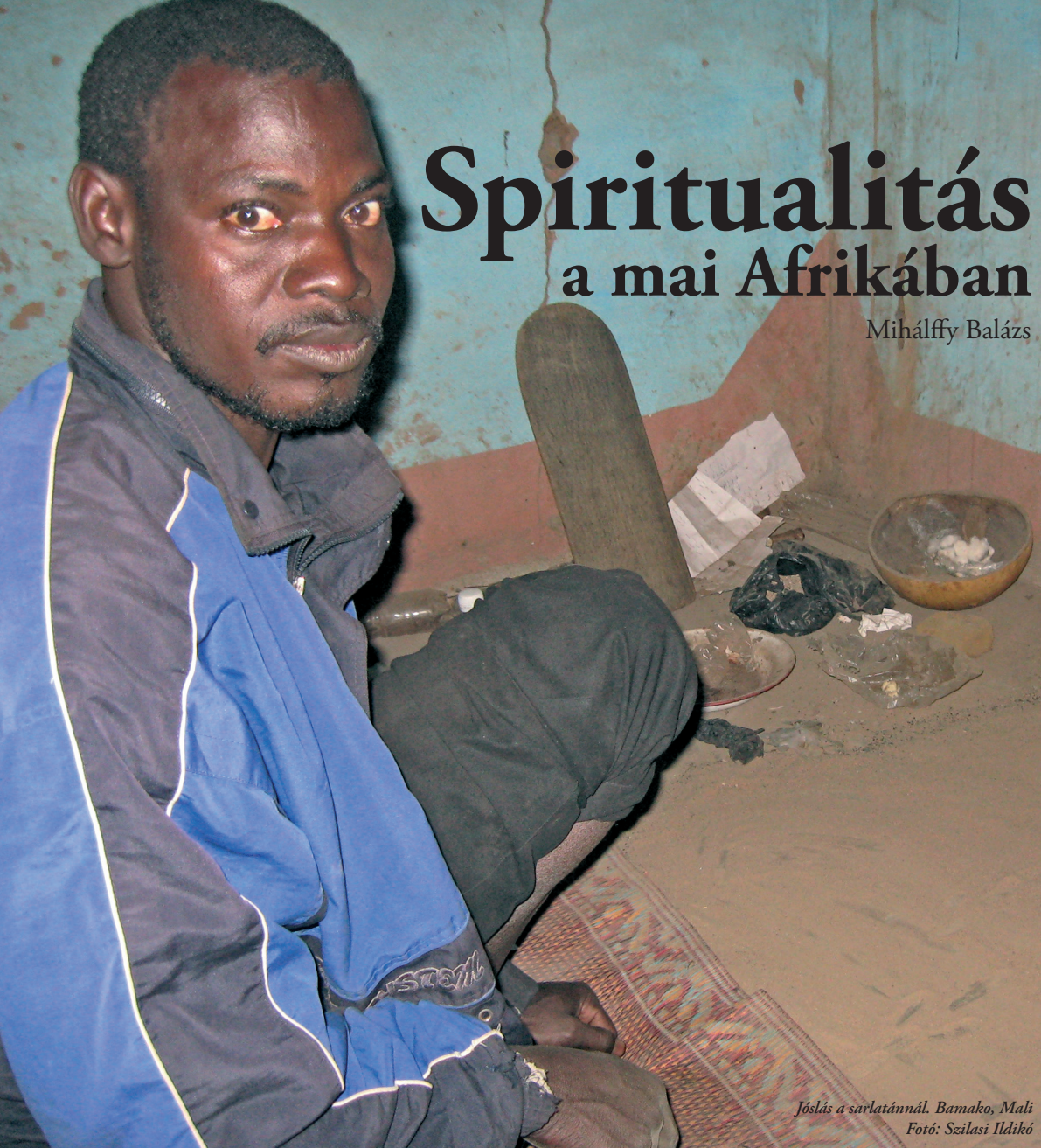

Spiritualitás a mai Afrikában

Mihálffy Balázs

*Jóslás a sarlatánnál. Bamako, Mali
Fotó: Szilasi Illikó*

AFRIKA az emberiség és a spiritualitás bölcsője. Az ott élők nem is élhetnék túl a mindennapi megpróbáltatásaikat e spirituális világ, s lét nélkül, melyek lelkeiket összekötik atyáik, őseik, valamint az általuk totemként tisztelt tárgyaik, emlékeik világával. Ez a spirituális világ ad erőt ahhoz, hogy ne a fizikai valóságban éljenek, hanem abból kiszakadva keressenek boldogságot, a túléléshez erőt. A fehér ember elsvárosodott lelki életével szemben itt lelki gazdagsággal szembesülünk, ami a tudat alatt állandó visszahívó erő és kisugárzás, mely vissza-vissza csábít erre a fantasztikus kontinensre.

Afrika gazdag erőforrásokban, lelőhelyeit elárasztják a keleti és nyugati érdekeket képviselő hatalmak. Nem a helyi lakosság értékeinek a megőrzé-

se a céljuk, hanem a nyersanyagok kitermelése, saját hazai „fenntartató gazdasági növekedésük” logisztikai hátterének biztosítása. Szudánban, Kongóban, Nigériában, Angolában, vagy éppen Ghánában a fekete lakosságra, mint alázattal tűrő, olcsó munkaerőre van szükség. Új egyházi formációk jelentek meg és toboroznak tömegével új híveket saját lelki börtöneikbe.

Manipulált és új, kreált egyházak

Az új világrend urai gondoskodnak új egyházakról. A hagyományos vallások, mint az iszlám, vagy a kereszténység, már nem elégíti ki a kiábrándult, nyomorgó emberek nagy részét, valami korszerűbbet keresnek. Szakértők, pszichológusok, etnográfusok, orientalisták és ezer más „kutató” folyamatosan tanulmányozzák a térséget, a végén pedig egy olyan vallást

Szobabelső, marabuk és vallási vezetők képeivel, Toubá, Szenegál
Fotó: Szilasi Ildikó

kreálnak, ami illik a helyiekre, akár a szabó, amikor méretre öltönyt varr. A helyiek tudatlanságára építve úgy vesznek ki idézeteket a szent könyvekből, hogy azok nem kapnak magyarázatot, a szövegkörnyezetet pedig elhallgatják. Így minden olyan értelmet kap, amit ők akarnak. Majd jönnek a csodák. A hívők elájulnak, a béna eldobja a botot és táncol, egy másik újból érezni kezdi az ízeket, a süket pedig megint hallja a zenét. Kizárólag olyan csodák, amiket nem lehet ellenőrizni! Vajon Jézus is ezt tette? Jézus a szegények közé ment és gyógyította a leprást, a vakot. Alázattal tette és mindig hangsúlyozta, hogy nem ő, hanem az Egy Isten a gyógyító. Mi azonban azt látjuk, hogy különböző távoli intézményekben nevelkedett és képzett új apostolok, felkent próféták, akik a legutóbbi divat szerint öltözködnek, a legdrágább Christian Dior, Piére Cardin márkájú öltönyökben szónokolnak, énekelnek úgy, ahogy a tömegek szeretnék hallani őket. Ez lenne tehát az „örök igazság”? Ha tényleg rendelkeznek gyógyító erővel, miért nem látogatják a kórházakat, vagy a szegénynegyedeket? Az igazság sohasem népszerű, mert az igazság érzéseket sért. Emiatt egy próféta sem volt saját korában népszerű. Ezek az újkori próféták azonban népszerűek, népszerűségüket marketing szakemberek, pszichológusok tervezik meg előre, főként azért, hogy az embereket a régi egyházakból, vallásokból, spirituális világukból kivezessék és egy új, mesterséges hitbe őket betereljék. Ez ma az egyházi üzlet, az új istenségek mindent elvesznek, még a lelkeket is.

Kérdés: Láttál-e olyan szentképet Jézusról Afrikában, ahol Jézus nem fehér volt? (Jézus közel-keleti típus volt). Miért?

Mit gondolsz mi a csoda? Csoda-e, ha valaki viszszanyeri a szaglását, vagy inkább az egek és a föld te-

remtése az? Az ízek újbóli érzékelése-e a csoda, vagy az élet teremtése, a növények, állatok és az ember megalkotása az? Ha tudod a választ, tekints ki az ablakodon és ott van száz bizonyíték az igazi csodára.

Most essék pár szó a muszlimokról is! Tisztában vagyunk vele, hogyan terjedt az iszlám a fekete lakosság között? Részben a gazdag kereskedők nemes tettei vonzották őket, de a legtöbb muszlim eredendően fejedelmeként érkezett a feketék földjére. Igen! Egyszer eljön az igazság pillanata és be kell vallani tetteinket! Az iszlám nevének megtisztítása érdekében Isten bocsánatát kell kérnünk azért, ami az iszlám nevében történt.

A „church business”-be (egyházi üzlet) az iszlám is beszállt. Az 1980-as, 90-es években számos muszlim szervezet és magánszemély alapított mecseteket, vallási központokat a világ minden részén, így Afrikában is. Ez volt az az időszak, amikor különböző muszlim társaságok, formációk bőséges pénzadományokhoz juthattak közel-keleti forrásokból abban a reményben, hogy azt a hit útjára fordítják. Azonban a pénzek egy része nem a hitet szolgálta, hanem olyan tőkév alakult át, amellyel egyéni üzleteket indítottak. E pénz alapozott meg számos bányát, gyárat, de abban is segített, hogy gazdjuk a fekete gazdaság és piac meghatározó szereplője legyen.

A fenti gondolatmenettel igyekszem kifejezni, hogy Isten a maga dimenziójában hitet adott az embernek. E hithez különböző utakon, vallásokon keresztül juthatunk, de ahogy megjelennek az egyházak, amelyek már emberi dimenziót jelentenek, ott a vallások emberi dimenziók kiszolgálóivá válnak és a hittel magával fordulnak szembe. Afrika jól látta el velünk e tendenciát. Az emberekkel együtt tűnik el a spirituális érték és veti meg lábát a materiális érdek, időnként vallási köntösbe burkolózva.

AFRIKA tanulmányok

Afrika Tanulmányok előfizetői ajánlat a 2009-es évre

MAGYARORSZÁG AFRIKA MAGAZINJA

FIZESSEN ELŐ A FOLYÓIRATRA A 2009-ES ÉVRE
(4 MEGJELENÉS) KEDVEZMÉNYES ÁRON
3980 FT-ÉRT.

Megrendeléssel és előfizetéssel kapcsolatos információk:
www.afrikatanulmanyok.hu

Tel.: 06-72-522-624
Email: elofizetes@publikon.hu

Cím: IDResearch Kft./Publikon Kiadó 7624 Pécs, Jakabhegyi u. 8/E

Bankszámlaszám: Magyarországi Volksbank Zrt. 14100017-87902249-01000002

Vudu

Zombik, temetők, bizarr áldozati rítusok, levágot testrészek, bábuk túvel való szurkálása. A szokatlan szertartási gyakorlat és a hithez társított sötét misztikum valóban elrettentő lehet a nyugati társadalmak számára. A negatív képet pedig tovább erősíti az a tény, hogy egyes vudu szekták gyakran élnek a kínzás, a rituális gyilkosság és az emberáldozat eszközével, ugyanakkor a vallás ily módon történő beskatulyázása tévútra visz bennünket. Olyan, mintha a keresztényekről azt állítanánk, tevékenységük csak az ördögűzésre irányul.

Az ősi Afrika istenei, tradíciói és bölcsessége mind-mind fellelhetők a vuduban, mely vallás követőinek száma a 60 milliót is eléri, a hívők többsége a nyugat-afrikai térségben (Ghána, Togo, Benin, Nigéria) él. A vudu tanokat vallók számos istenben hisznek, külön hatalomhoz imádkoznak bölcsesség, vagy gyógyítás reményében, s minden közösségnek megvan a

saját bálványa, védelmezője is.

Hitük szerint Mawu-Lisa – a Napot és a Holdat megtestesítő hermafrodita isten – teremtette a világot. Úgy tartják, hét gyermeke született, akik a vallás főbb spirituális lényei. A vudu – pontosabban vodun – szó jelentése is szellemet, lelket takar. Számos törzs a gyönyörű Mami Watát, a víz úrnőjét tiszteli, akinek nevéhez a szexualitás, a termékenység és a gyógyítás kapcsolódik. Sok követője akad a fiatal és férfias Legbának, akit gyakran szarvval és méretes fallosszal ábrázolnak. Megemlíthetjük még a gonoszságtól teljesen mentes Gut, a vas és a kovácmesterség szellemét, illetve az igazságos Heviosot, a viharok és villámok vodunját, aki megbünteti a tolvajokat, hazugokat, bűnözőket. A vudu lényeges részét képezi a föld, víz, tűz és levegő isteneinek csodálata, mivel a világegyetem elemei szervesen kapcsolódnak a valláshoz. Az imádat kifejezése különféle szertartások

keretében történik, táncoktól, dalokon át egészen az állatáldozatok bemutatásáig.

A követők tisztelik a halottakat és azok szellemeit, mivel úgy hiszik, az élők és holtak világa párhuzamosan létezik egymás mellett. A természetfeletti erővel felruházott, rejtélyes vudu talizmánok és fétis tárgyak – ezek lehetnek szobrok, csontok, szárított állati testrészek – a gyógyítást, a lélek megfiatalítását, a rontó átkok elűzését szolgálják. A valláshoz köthető a naturalizmus és az animizmus, melyek lényege a szellemekkel történő kapcsolatfelvétel, az említett misztikus tárgyak babonás tisztelete, illetve az emberfeletti entitások imádata. Hiszik, hogy a halál csupán a kezdet, ezért ruhákat, tárgyakat és ételt temetnek az elhunytak mellé. A szellemek – akárcsak az emberek – indulatokkal, érzésekkel, vágyakkal rendelkeznek, vagyis halandó társaikkal hasonlóan jók vagy gonoszak.